

СИНЕРГЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ ПЕДАГОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Зоць В. М.,

*провідний науковий співробітник лабораторії педагогічних
інновацій Інституту педагогіки НАПН України,
кандидат педагогічних наук, доцент, м. Київ*

Система освіти в сенсі її організації є мережевою структурою педагогічного управління. Навчальний процес - це управління взаємодією учнів в процесі навчання, організація взаємодії вчителів і учнів, навчального і виховного процесів, професійного вдосконалення вчителів; ресурсне забезпечення діяльності школи - це управління школою; вертикаль державного управління освітою (МОН, управління обласного, міського, районного рівнів) має забезпечувати взаємодію закладів у галузі середньої освіти і виконання законів про освіту.

Якісний стан освіти залежить від того, наскільки ефективною є система управління нею. Цю ефективність можна забезпечити лише за рахунок ефекту синергії, коли взаємодія кожного з елементів системи посилює дію іншого (умовно $1 + 1 = 3$). Ефект синергії може виникати за умови узгодження всіма ланками системи однакових принципів, на яких ґрунтується прийняття рішень. Для того, щоб усі ланки мережі ґрунтувались на однакових основоположних принципах, вони повинні мати спільну методологічну основу.

Академіком В. Г. Кременем і його науковою школою всебічно обґрунтовано дитиноцентричний (людиноцентричний) підхід як визначальний у процесі реформування освіти. Він найбільше відповідає глобальним процесам гуманізації, які формують поступово картину прийдешнього. Протягом кількох десятиріч інтенсивно розвивається синергетика як міждисциплінарний підхід, теорія розвитку систем, що само розвиваються. Синергетика розкриває процеси розвитку як нелінійні, яким властиві стани упорядкованості, їх руйнування (ентропія), перехід через точки біфуркації до хаосу і знову до вибудови нового порядку. Із взаємопов'язаності цих підходів і можна вивести принципи, які викликатимуть ефект синергії в усіх ланках педагогічного управління.